

ΠΕΡΙΓΗΓΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗΝ

I

Le Vicomte de Marcelle εις τὸ ἔργον του «Souvenirs de l'Orient» δημοσιευθὲν ἐν Βουξέλλαις τὸ 1840 εις τὸν τρίτον τόμον δίδει τὴν κάτωθι ἐντύπωσιν του περὶ τοῦ Ἐθνομάρτυρος Ἀδριανουπόλεως Πρωϊῶν καὶ τῆς ἐκπαίδευσως κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἐπαναστάσεως ἐν Ἀδριανουπόλει. (Ἡ μετάφρασις τῆς κυρίας Ἀναστασίας Θ. Κοκόλη, τὸ γένος Σταμούλη).

«Εἶδον τὸν Ἐλληνα ἀρχιερέα Πρωϊόν, τὸν ὁποῖον εἶχα καὶ προηγουμένως γνωρίζει. Δηθύθνε ἐπιτυχῶς καὶ μετὰ σύστημα τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ὁμοφύλων του. Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀδριανουπόλεως, μοι ἔλεγε, ὑπάρχει πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Ὁ τελευταῖος πατριάρχης Κύριλλος, τώρα ἐξόριστος εἰς τὸ ὄρος Ἄθως, ἀνὴρ μεγάλης παιδείας, ἐδῶ διήλθε τὴν νεότητά του. Ἡ πόλις μας, τὸ βλέπετε, εἶναι μεγάλη, ἀλλὰ τὸ ἐπιτόμιον ἀνοεῖ καὶ ἡ πτωχεία εἶναι γενική. Ἰδρῶσαμεν σχολεῖα διὰ τὴν ἀρχιερεϊκὴν διδασκαλίαν δωρεάν καὶ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν. Οἱ δασκάλου ἐπιστάμενοι καὶ ἀπὸ ἐπόπτας τῆς ἐκλογῆς μας μισθοδοτοῦνται ἀπὸ ἡμῶν. Τα παιδιά, τὰ ὁποῖα ἔμαθον τὰ ἀναγιγνωσκάν καὶ τὰ γράφουν καὶ εὐθετοῦν ἀνοετῶν ἐκπαίδευσιν πληροῦν εἰς τὸ δημόσιον σχολεῖον, ὅπου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τριῶν καθηγητῶν μελετοῦν ἀρχαῖα ἑλληνικά, γραμματικὴν, ποιητικὴν, ρητορικὴν καὶ φιλοσοφίαν. Ἔως τώρα εἰς τὴν Ἀδριανουπόλιν δὲν ἵστασθον μελέται πληρέστεραι».

«Ἀπὸ αὐτὰς τὰς λεπτομερείας συμπραίνει τις, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Ἑλλήνων δὲν ἦτο παρημελημένη τὸ 1820, εἰς αὐτὰς τὰς βαρβάρους χώρας.

«Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀδριανουπόλεως Πρωῖος, ἀφοῦ ἐδίδαξε φιλοσοφίαν καὶ φυσικὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σχολὴν τοῦ Κουροῦ Γεσεμέ, ἀνυψωθείς εἰς τὰς ἀνωτέρας τιμὰς τῆς συνόδου, ἐφρονεύθη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821».

II

Ὁ κόμης de Caylus, 1672—1765, συνοδεύων τὸν Γάλλον πρεσβευτὴν ἔφθασεν ἐπὶ τοῦ πλοίου le Touleux εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκεῖθεν ἔφιππος μετέβη εἰς Ἀδριανουπόλιν. Τὰς ἐντυπώσεις του δίδει εἰς τὸ ἔργον του «Voyage de Constantinople» δημοσιευθὲν τελευταίως εἰς περιοδικὸν Γαλλικόν. (Ἡ μετάφρασις ὑπὸ τῆς ἰδίας).

«Ἡ πλευρά τῆς Ἀσίας τὴν ὁποίαν ἀκολουθήσαμε διὰ τὰ ἀποφύγωμεν τὰ ρεύματα εἰς τὰ Δαρδανέλλια, εἶναι πολὺ εὐχάριστος καὶ παρουσιάζει μίαν μεγαλοπρεπῆ χώραν. Τὴν ἐγκαταλείψαμεν εἰς τὴν ἄκρην τῶν Barbiers, ἵνα διασχίσωμεν τὸν πορθμὸν καὶ παραπλεύσωμεν τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀκτὴν καὶ ἡ-

Αναμνηστικὸν
Θ. Κοκόλη
(τὸ γένος)
Ἐλαμούλη
Ἰσαβέλλα
Πρωῖο

Ἀρχιερεῖς
Πρωῖο
Πατριάρχης
Κύριλλος
Πρωῖος
Ἰδρύσασθαι

1939-40
v142
-152

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τεροι εὐδοκίμως διδάξαντες, ὁ μὲν ἐπὶ τριετίαν εἰδικῶς ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ καὶ ἀποσυρθεὶς μετὰ ταῦτα, ὁ δὲ εἰσὶν ἑξακολουθῶν νὰ διδάσκη ἐν τῷ προκαταρκτικῷ. Τῷ δὲ 1884 συσταθέντος ἰδιαίτερου νηπιαγωγείου ἀπεχώρησε τὸ τμήμα τοῦτο ἐκ τῶν σχολείων, ἀπαρτίσαν ἰδιαίτερον σχολεῖον, ἐνθα ὑπὸ γυναῖκα νηπιαγωγὸν διδάσκονται 52 νήπια.

Τὰ σχολεῖα τοῦ ἡμετέρου χωρίου, ἐνενήκοντα ἐτῶν βίον ἀριθμοῦνται, καὶ ποικίλα κατὰ διαφόρους χρόνους μορφὰς λαβόντα, χρεῖς περιέχουσιν ἐποχὰς ἀκμῆς καὶ προόδου ἀξιοσημειώτους, καὶ τῶν τριῶν τούτων δὲ ἐλοχθὼν πρὸς τοῦτο ἄνδρες ἐπληροῦσι φιλοταμιώτατοι καὶ πρὸς τὸν φιλοταμιῶν, οὓς δέον νὰ διακρίνωμεν μεταξὺ τῶν εἰκοσι καὶ πέντε διδασκάλων, οἵτινες κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐδίδαξαν. Οἱ ἄνδρες οὗτοί εἰσιν ὁ μακαρίτης τῆ λήξει Γ. Δημητριάδης¹⁾, ὁ Π. Ἀδαμαντιάδης καὶ ὁ νῦν ἀκτιμάτως διευθύνων Ἰ. Ἀδαμαντιάδης. Κατὰ δὲ τὰ κατόπιν αὐτῶν τῶν δύο κυρίως χρονικὰ διαστήματα τὰ σχολεῖα ἦσαν ἐν.....²⁾.

Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885
 Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885

Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885
 Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885

Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885
 Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885

Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885
 Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885

Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885
 Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885

Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885
 Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885

Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885
 Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885

Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885
 Ἰ. Δημητριάδης # 20 1884-1885

1) Ὁ Δημητριάδης, ὅτε ἐγένετο διδάσκαλος, ἐφόρει μέλανα σχοῦφον καὶ τζουμπέ εἶχε χρηματίσει κανονάρχης ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἐνθα καὶ ἐμόρφωσεν ὕψος ἐκκλησιαστικόν, ὅπως πολλοὶ τῶν ψαλτῶν ἐμιμοῦντο.

2) Τὸ χειρόγραφον τελειώνει ἐδῶ καὶ εἶναι ἑλλειπές.

κυροβολήσαμεν ἀσφαλῶς εἰς τὸν ὄρμον τῶν Cypres ἢ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης (sic), εἴμεθα εὐτυχεῖς, διότι δὲν ἐξοκέλαμεν. Πήραμε νερὸ ἀπὸ δύο βρύσεις μαρμαρίνας κατασκευασμένας κατὰ τὸν τουρκικὸν τρόπον, μὲ δεξαμενάς. Ἡ Πύλη τὰς κατασκεύασε πρὸς εὐκολίαν τῶν Ὀθωμανικῶν στόλων, οἱ ὁποῖοι συνήθως ἔρχονται καὶ ἀγκυροβολοῦν. Παρατήρησα ἀρκετὰ τερπνὰ ἐρημητήρια κατοικούμενα παρ' ἐνὸς γέροντος ἐρημίτου ἢ δερβίσου, τοῦ ὁποῖου τὰ λευκὰ γένια ἦσαν πολὺ μακρά.

Ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος μᾶς ἐγκατέλειψε καὶ ἠγκυροβολήσαμεν ἀρκετὰ πλησίον τοῦ ὄρμου τῶν Cypres, ἐπωφελήθην τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐπισκεφθῶ δύο ἀρχαίους πύργους τῶν Δαρδανελλίων, ὅπου ὁ Ξέρξης ἔκαμε τὴν γέφυράν του, ἐλπίζων νὰ εἶρω ἐρείπια τῆς Σηστοῦ καὶ τῆς Ἀβύδου. Ἡλιζα τοῦλάχιστον διὰ μερικὰ λείψανα τοῦ πύργου, ὅπου κατόκει ἡ δυστυχεῖς Ἡρώ. Τὰ ὄχρωμάτα ὅμως καὶ αἱ οἰκίαι τῶν Τούρκων ὀλίγην εὐχαρίστησιν μὲ ἐπροξένησαν.

Ἡ πόλις (ἢ τὸ χωριὸν) τῆς Εὐρώπης εἶναι κτισμένη εἰς τὴν κλιτὴν τοῦ βουνοῦ, τὸ ὁποῖον τὴν δίδει κάποιαν ἐμφάνισιν ἀπὸ τὴν διώρυγα. Τὸ φρούριον ἔχει τὸ ἀνοιγμὰ αὐτῶν τῶν κακῶς κατασκευασμένων μεγάλων κανονίων ἐμπρὸς εἰς τοῖχον, ἐπίσης κακῶς κατασκευασμένων. Ἐντετὰ ἀνοίγματα κλείουν μὲ θύρας. Δὲν εἶδα κανένα πυροβόλον εἰς τὴν δευτέραν γοαμὴν τῶν ἀνοιγμάτων ἄλλὰ τὸ κέντρον τοῦ περιβόλου τοῦ φρουρίου εἶναι ἐνισχυμένον ἀπὸ πύργον ὀρεοπέτρων καὶ ταυτέρων. Εἶναι εἶδος ἰσχυροῦ τοῦ ὁποῖου ἐπιβλέπει τὸ ὄλον τοῦ ὄρου.

Αὐτὴ ἡ μικρὰ πόλις εἶναι κτισμένη εἰς περσιζὴν ἀρειτὴν εὐφορον, ἢν καὶ λοφόδη, καὶ κατοικεῖται ἀπὸ Τούρκους. Ἐν φρουρίῳ τῆς Ἀσίας εἶναι μεγαλύτερον. Ἐπίσης καὶ ἡ πόλις εἶναι κτισμένη εἰς εὐφορον πεδιάδα, καλλιεργημένην καὶ γεμάτην ἀπὸ ὄραιους κήπους, ὁ μικρὸς δὲ ποταμὸς Charmes ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν. Εὐρίσκονται ἐκεῖ εἴκοσι περίπου δυστυχεῖς Ἕλληνες καὶ μερικοὶ Ἰουδαῖοι, οἱ λοιποὶ εἶναι Τούρκοι. Ἡ στερεότης ἐδῶ τῶν πύργων εἶναι μεγαλυτέρα, ἀλλὰ πάντοτε τῆς ἰδίας καλαισθησίας. Νομίζει τις ὅτι οἱ πύργοι οἱ εὐρισκόμενοι ἐν τῇ ἰδίῳ περιβόλῳ θὰ ἦσαν ἀσφαλεῖς ἀπὸ βλήματος, ἀλλὰ δὲν εἶναι καθόλου ἐπιχωματωμένοι. Τὸ φρούριον τῆς Εὐρώπης δὲν ἔχει παρὰ ἓνα. Αὐτὰ τὰ δύο ὄχρωμάτα δὲν ἔχουν καμμίαν ἐμφάνισιν ἀπὸ τὴν ξηράν, ἀλλὰ χρησιμεύουν ὡς φόβητρον. Ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὰ πυροβόλα φθάνουν εὐκόλως ἀπὸ τῆς μᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην, ἀλλὰ τὰ πυρὰ τῶν δὲν συναντῶνται. Ἐχαιρετήσαμεν αὐτὰ τὰ δύο φρούρια μὲ 7 κανονιοβολισμούς. Τὸ τῆς Ἀσίας πρῶτον μᾶς ἀνταπέδωκε τὸν χαιρετισμὸν καὶ ἀνταποκρινόμενα κατόπιν μεταξύ των μᾶς ἀπέδωκε ἄλλους τόσους. Ἐρριψαν 8 διὰ τὸν Πρεσβευτήν, ὁ ὁποῖος ἐχάρισε εἰς καθένα ὀκτὼ γρόσια. Οἱ χαιρετισμοὶ πάντοτε γίνονται μὲ σφαίρας, αἱ ὁποῖαι πότε πηγαίνουν ἐμπρὸς καὶ πότε πίσω, εἶναι νομίζω τρόπος εὐγενῆς ὄχι ἄσχημος. Ὅλαι αἱ σφαῖραι εἶναι ἀπὸ μάρμαρον καὶ αἱ μεγαλύτεραι ἀπὸ γρανίτην. Εἶναι ἕως 25 δακτύλων δια-

μέτρον, ἐκεῖναι ὅμως τὰς ὁποίας συνήθως μεταχειρίζονται δὲν ἔχουν παρὰ μόνον 15—18. Νομίζω ὅτι δὲν τὰ γεμίζουν παρὰ κατὰ τὸ ἡμῖσι, διότι δὲν εὗρισκα νὰ ἔκωνον τὸν κρότον ὅποιον ἔπρεπε νὰ κάμουν. Οἱ Τοῦρκοι ἀμουν καλὰ μὴ ἐπιτρέποντες τὴν εἰσοδὸν εἰς τοὺς ξένους, διότι ἀνεξαρτήτως τῆς μεγάλῃς των σημασίας, τὰ πολεμικά των πλοῖα ἀφίνουν ἐκεῖ τὴν πυρίτιδά των καὶ ὅταν ἀναχωροῦν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν φέρουν διαταγὴν νὰ πάρουν ὅση τοὺς χρειάζεται. Ἐν τούτοις, πλησιάζει τις τόσον, ὥστε εἶναι εὐκόλον νὰ τὰ ἀναγνωρίσῃ πολὺ εὐκρινῶς.

Ἠγχυροβολήσαμεν μεταξὺ τῶν δύο φρουριῶν, τὰ ὁποῖα ἀπέχουν ἑὼς ἡμίσειαν λεύγαν, διότι τὰ ρεύματα μᾶς ἦσαν ἐναντία καὶ ὁ ἄνεμος δὲν ἦτο ἀρκετὰ δυνατός. Ὁ πορθμὸς ὁμοιάζει τὴν κοίτην ἐνὸς ποταμοῦ καὶ δυσκόλως ἀντιλαμβάνεται τις βλέπων τὴν γῆν ἀπὸ τὰς δύο πλευράς, ὅτι εἶναι πέρασμα. Δημερεύσαμεν ἐκεῖ, καὶ ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦτο εὐνοϊκὸς ἀνοίξαμε τὰ πανιά καὶ ταξιδεύσαμε εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀσίας, διὰ νὰ ἀποφύγομεν τὴν δύναμιν τῶν ρευμάτων, περάσαμε τὴν Καλλίπολιν, πόλιν τῆς Εὐρώπης. Μοι ἐφάνη ἀρετὰ μεγάλῃ καὶ καλῶς κειμένη, ὅπου ἐναντηγοῦντο ἄλλοτε αἱ γαλέραι τοῦ Grand Segneur. Περάσαμε ἀπὸ τὴν πλοῖον, καὶ ἐμέτρησα 16—17.

Ὀλίγον κατόπιν, περάσαμε εἰς τὴν Ἀσιατικὴν ὄχθην καὶ ἐξήτασα τὰ ἐκεῖ χωρία εἰς θέσιν ὑψηλὴν καταστάσασιν τῆς θαλάσσης. Μολονότι εἶχαμε ὄλα τὰ πανιά εἰς τὰ πλοῖά μᾶς, δὲν ταξιδεύσαμε παρὰ δύο λεύγας τὴν ὄχθην. Καὶ διὰ νὰ ἀποφύγομεν τὴν ἐνὸς ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ἀσίας ὅτι ἦτο δυνατόν. Ἐν αὐτῷ ἡμέρᾳ πηγαζόμενοι νὰ ἡγχυροβολήσωμεν καὶ ἐπιφελήθη ἀπὸ τῆς τῆς ἡσυχίας εἰς τὰ πλοῖα διὰ τὴν ἀπόστασιν κομωδίας, διότι δὲν παραμελοῦσα καμμίαν εὐκαιρίαν ἧ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ μᾶς διασκεδάσῃ. Ὁ ἄνεμος ἠῆξῃσε ἀρκούντως τῆς δευτέρας νύκτα καὶ ἡ κατάστασις κατήντησε πολὺ ἀνησυχητικὴ, διότι τὸ πλοῖον ἐταράσσεται φοβερά. Εἴμεθα εὐτυχεῖς, διότι τὸ «le Touloux» ἦτο νέον πλοῖον καὶ ἐκτεπούσαμε εἰς παραλίαν ἢ ὁποῖα δὲν εἶχε κανένα βράχον, ἄλλως τὸ πλοῖον ἀφεικτώως θὰ ἦνοιγε. Ἡ καταιγὶς ἦτο τόσον δυνατὴ, ὥστε ὁ ἄνεμος μᾶς ὠθοῦσε ἀπὸ τὴν ἄκτὴν εἰς τὰ κύματα. Ἠγχυροβολήσαμεν εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἐνῶ ἡ καταιγὶς ἦτο φοβερὰ συνοδευομένη καὶ ἀπὸ κεραυνούς. Ἀνοίξαμε πανιά, ἀλλὰ χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν νὰ περάσωμεν τὴν νῆσον τοῦ Μαμαραῖ, τὴν ὁποίαν ἐβλέπομεν ἀπὸ πολλοῦ. Ἠγχυροβολήσαμεν πλησίον τῆς Beristachi (Περίστασις) εἰς ἀπόστασιν ἕξ λευγῶν ἀπὸ τὴν Καλλίπολιν εἰς τὴν ἰδίαν πλευράν. Οὗτω ὀνομάζεται ἑλληνιστί. (οἱ Τοῦρκοι τὸ ὀνομάζουν Καδήκιοῦ). Ἔστειλα τὸν βάρκαν νὰ φέρῃ νερὸ καὶ ἦμουν ἐκ τῶν πρώτων ποὺ ἀπεβίβασθησαν.

Ἡ γονιμότης καὶ ἡ ὠραιότης τῶν πέριξ τὴν καθιστοῦν εὐχάριστον, τὰ τρόφιμα εἶναι ἀφθονα καὶ ἐπομένως φθηνά. Οἱ κάτοικοι εἶναι ὄλοι Τοῦρκοι καὶ εἶναι οἱ καλλίτεροι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς μοῦ ἔλεγον ὅτι θὰ εὗρισκα μαμαρινούς στύλους καὶ ἐπιγραφάς, εἰν ἦθελα νὰ με-

ταβῶ μίαν ὥραν μακράν. Ἐλαβα δύο ἄλογα καὶ μὲ ἓνα ἄνθρωπον τοῦ τόπου ἐπῆγα πέραν τῆς ὥρας εἰς τὸ ὄρος, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου κείται ἡ Beristachi καὶ ἀποῦ διήλθον ἀπὸ τοῦ χωρίου Arapli, ἔφθασα εἰς δύο τεμάχια στύλων. τὰ ὅποια ἐσημείωναν τάφους Γούρκων, καὶ εἶχαν χρησιμοποιηθῆ εἰς Ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν, διότι ἐβλεπέ τις εἰς ἓνα τεμάχιον σταυρὸν τετραγώνον ἀρκετὰ καλόν. Ἴδον τὰ δυσάρεστα εἰς τὰ ὅποια εἶναι ἐκτεθειμένος ὁ ταξειδιώτης. Ἀλλὰ τί ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον χωρὶς ἀνωφελῆ διαβήματα; Μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι ὑπάρχουν ἐρείπια ὄπισθεν τῆς Καλλιπόλεως. Νομίζω μάλιστα ὅτι τὰ διέκρινα εἰς τὸ βουνό, ἀλλ' ἴσως ἦσαν ὅμοια μὲ τὰ περιγραφέντα.

Κατόπιν τριῶν ἡμερῶν πλοῦν ἐναντίον ἀνέμου, ἠγχυροβολήσαμεν εἰς αὐτὸν τὸν ὄρμον καὶ ὅλη ἡ Εὐρωπαϊκὴ παραλία μᾶς ἐφάνη χαριτωμένη. Ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον Γανάχωρα (Ganosora) τόπον ἀμπέλων, χάσμα ὀφθαλμῶν, διότι ἡ γαλήνη μᾶς ἠνάγκασε νὰ μείνωμεν ἐκεῖ. Τὴν ἐπομένην περάσαμε τὴν νῆσον τοῦ Μαρμαρά, ἡ ὁποία φέρει τὸ ὄνομα τῶν λατομείων τῆς καὶ τὸ ἔδωσε εἰς τὴν μικρὰν θάλασσαν, ἡ ὁποία χωρίζει τὴν Μεσόγειον ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν. Ἄλλοτε ὀνομάζετο Προποντίς. Εἶναι δυνατόν νὰ περῶσι τις ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς νήσου. Ἐξέλιται εὐρίσκονται μερικαὶ μικραὶ νῆσοι, ἀλλὰ ἡ διάβασις πρὸς τὸ μέρος τῆς Εὐρώπης εἶναι πλατιτέρα καὶ περισσότερον συγχάζεται, συνήθως ὁ ἀνεμῶν καλὸν εἰς τὴν διέλευσιν τῆς νήσου, διότι οἱ ἄνεμοι καὶ τὰ ρεύματα ἐκτετακότερα εἰς τὴν ναντιάν. Ἡ ἀρχαία πόλις νὰ ἀρῶσιν εἰς ἓνα ὄρος καὶ εἰς τὸ βῆθος τοῦ ὁποίου εἶναι κτισμένη ἡ πόλις Σηλιμλίε (Silimlie), εἰς κερκὸν ὑψόμενον πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης. Δὲν μοὶ ἐφάνη σπουδαίως εἶναι τὰ εἶδη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀνδριανούπολιν καὶ ἀπὸ τῶν ἀπορρυμάτων τὰ ὅποια πηγαίνουν εἰς Οὐγγαρίαν διαβαίνουν ἐκεῖθεν.

Τὴν ἐπομένην ταξειδεύοντες εἶδομεν τὴν ἀρχαίαν πόλιν Ἡράκλειαν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εὐρίσκῃ τις ἀρχαιότητας σχεδὸν ἀγνώστους, ἀλλ' ὁ ταξειδιώτης ὀφείλει νὰ εἶναι κύριος ἐνὸς μικροῦ πλοίου, ἄλλως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἱκανοποιῆται τὴν περιέργειαν του.

Ὁ Σουλτάνος (Grand Seigneur) εὐρίσκειτο τότε εἰς Ἀδριανούπολιν, τὴν δευτέραν πόλιν τῆς αὐτοκρατορίας του, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικοῦν οἱ Σουλτάνοι ἀρκετὰ συνήθως, ὅταν ἔχουν πόλεμον μὲ τὴν Γερμανίαν. Ἐπαφελήθη τῆς ευκαιρίας τῆς ἀναχωρήσεως ἐνὸς γιανιτσάρου, τὸν ὁποῖον ὁ κύριος de Bonac ἔστειλεν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν καὶ ἀνεχωρήσαμεν οἱ δύο ἐπιπλοῖ, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ συνεννοούμεθα.

Ἐκοιμήθη τὴν πρώτην ἡμέραν ἕξ λεύγας ἀπὸ τὴν Κωνσταντινουπόλιν εἰς Guchnaykeuye, ὅπως λέγεται ὁ Μεγάλος Τσεκμετζές (Grand Pont), ἕξ αἰτίας τῶν τεσσάρων γεφυρῶν, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὸ βῆθος τοῦ στομίου τοῦ κόλπου. Ἐκεῖ ὑπάρχει μεγαλοπρεπὲς καραβὰν σαρά.

Τρεῖς λεύγας πρὶν φθάσομεν ἐκεῖ, ἐπέρασα ἀπὸ τὴν κομόπολιν τοῦ Gu-

chu Chekmédgé ἢ Petit Pont. Εἶναι κτισμένη εἰς τὴν ἐκβολὴν τοῦ κόλπου, πολὺ στενὴν καὶ σχηματίζει τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Ἁγίου Στεφάνου.

Ἡμίσειαν λεύγαν πρὶν νὰ φθάσωμεν, συνήντησα γέφυραν, τῆς ὁποίας τὰ ἀνώτερα μέρη τῶν ἀψίδων εἶναι στολισμένα με σταυρούς, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι εἶναι τῆς ἐποχῆς τῶν Ἑλλήνων.

Ἀπὸ τὸν Μεγάλον Τσεκμετζὲν εἰς Ἐπιβάτας (Boucoudoux) εἶναι τέσσαρες λεύγαι, ἀπὸ τοὺς Ἐπιβάτας εἰς Σηλυβρίαν (Scurilly), ἀρκετὰ μεγάλην κωμόπολιν, εἶναι δύο λεύγαι. Βλέπει τις ἐκεῖ ἀρχαῖα φρούρια ἐρειπωμένα. Εἶναι τῆς ἐποχῆς τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Τοῦρκοι δὲν τὰ κατέστρεψαν.

Τὰ πλοῖα τοῦ Βασιλέως ἦσαν ἐκεῖ πλησίον ἀγκυροβολημένα, διότι ἐγὼ ἠκολούθουν ἀκόμη ἐπὶ τρεῖς λεύγας τὴν παραλίαν τοῦ Μαομαρά. Μίαν λεύγαν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, εὐρίσκειται ἕνα ἀρκετὰ ἀντιπαθητικὸν χωρίον, ἄλλας τέσσαρας λεύγας μακρότερα ἢ Τσορλοῦ (Tchurli) μέρος ἀρκετὰ σημαντικὸν ὅπου καὶ ἀνεπαύθημεν. Εὐρὸν ἐκεῖ ἐρείπια ἀρχαίου τείχους καὶ ἀπομεινάκια κτιρίου ἀπὸ πλίνθους. Τὴν ἐπαύριον ἕκαμα ἔξ λεύγας χωρὶς νὰ συναντήσωμεν οὔτε νὰ ἀνακαλύψωμεν εἰς αὐτὰς τὰς ὥραιας πεδιάδας ἐντελῶς ἐρειωμένας, κανένα δένδρον, καμμίαν οἰκίαν. Διέρχεται τις ποτάμι τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπικίνδυνον τὸν χειμῶνα καὶ τὸ ὁποῖον κατέστρεψε μάλιστα ἕνα ἀρκετὰ ὥραιον γεφύρι καὶ ἕνα ἀρκετὰ ὥραιον λιθόστρωτον. Διότι οἱ Τοῦρκοι κατασκευάζουν κάποτε, ἀλλ' οὐδέποτε συντηροῦν. Κατόπιν ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἔξ λεύγας διήλθομεν ἀπὸ ἕνα ἀρκετὰ ὥραιον χωρίον μακρὰν ἀπὸ τὸν δρόμον. Συ-

νήθως δὲν παθήμεθα ἐκεῖ, ἂν καὶ μοὶ εἶδαν ἀρκετὰ σημαντικὰ. Εἶδον μίαν βρύσιν με τρεῖς κρονοὺς σχήματος προσώιδος, τῆς ὁποίας ἡ ὄψις εἶναι ἀρκετὰ παρᾶξενη. Προχώρησα ἑπτὰ λεύγας μακρότερα διὰ νὰ κοιμηθῶ εἰς Βουραζ (Bourgaze) μεγάλην κωμόπολιν καλῶς κτισμένην. Ἔχει ἕνα ὥραιον τέμενος (τζαμί) ἐπίσης καλῶς κτισμένον καθὼς καὶ τὰ κτίρια, τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται ἀπὸ αὐτό. Τὴν ἐπομένην ἕκαμα τέσσαρας λεύγας νὰ φθάσω εἰς τὸ Babaesquice καλὴν κωμόπολιν, ὅπου εἶδα ὅπως καὶ εἰς τὸ Bourgaze μίαν στοάν, ἡ ὁποία συγκοινωνεῖ με τὸ τέμενος καὶ τὰ κτίρια τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται ἀπὸ αὐτό. Αὐτὰ ἔχουν κάποιαν καλαισθησίαν.

Ἀπὸ τὸ Babaesquice ὑπολογίζουμ τέσσαρας λεύγας ἕως τὸ Kouleli-queue, μικρὸν μέρος κτισμένον εἰς τερπνὴν καὶ εὐμορφον κοιλάδα. Ἀπὸ ἐδῶ εἰς δύο λευγῶν ἀπόστασιν ἔφθασα εἰς Χάφσαν. Αὐτὸ τὸ χαριτωμένον χωρίον εἶναι ἀρκετὰ καλὸν καὶ δὲν ἀπέχει ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν παρὰ τέσσαρας λεύγας ὅπου ἔφθασα καλῶς, καίτοι εὐρισκόμην συχνὰ ἐν τῷ μέσῳ λειψάνων τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε νικηθῆ. Δὲν ἐδέχθη παρὰ περιποιήσεις ἀπὸ ἐκείνους ποὺ συνήντησα εἰς διάφορα μέρη, ἂν καὶ ἤμην ἐνδεδυμένος κατὰ τὸν γαλλικὸν τρόπον.